

คู่มือ

การประดับและการส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

เทศบาลตำบลไชยมงคล

อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

เนื่องด้วยผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานเทศบาลสามัญ และลูกจ้างประจำ มีรายชื่อเป็นผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ฯ ในปี พ.ศ.๒๕๖๐ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐ ท่าน และปรากฏรายชื่อผู้ที่ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑๕ ท่าน ซึ่งผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้มอบอำนาจให้นางสาวณิษฐา พรหมพันธ์ ตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ เป็นตัวแทนไปรับจากจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประดับ เก็บรักษาและส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง งานการเจ้าหน้าที่จึงได้จัดทำคู่มือการประดับและการส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ขึ้น

รวบรวมและจัดทำโดยงานการเจ้าหน้าที่
สำนักปลัดเทศบาลตำบลไชยเมืองคณ

สารบัญ

๑. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ.๒๕๔๑	เอกสารหมายเลข ๑
๒. ตัวอย่างแสดงการแต่งกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เต็มยศ	เอกสารหมายเลข ๒
๓. การส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์	เอกสารหมายเลข ๓
๔. กำหนดราคาชุดใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืนตามกฎหมาย	เอกสารหมายเลข ๔
๕. การขอสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทดแทนที่สูญหาย	เอกสารหมายเลข ๕
๖. แนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทาน
พระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ.๒๕๔๑	เอกสารหมายเลข ๖

เอกสารหมายเลข ๑

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

พ.ศ. ๒๕๔๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งใช้แก่บุคคลทั่วไปที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๓๖

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้แล้ว ในระเบียบนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ระเบียบนี้กำหนดให้ใช้แก่บุคคลทั่วไป ส่วนการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของพระบรมวงศานุวงศ์ให้เป็นไปตามพระราชนิยม

ข้อ ๕ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ โดยให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาในทางปฏิบัติตามระเบียบนี้ หากไม่ได้ข้อยุติ ให้นำเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อวินิจฉัย ถ้าวินิจฉัยของนายกรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๖ ตามระเบียบนี้ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้หมายความถึงเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยและเหรียญราชอิสริยาภรณ์ไทย เว้นแต่จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๗ สิทธิของบุคคลในการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์และคุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในประเภท ตระกูล และชั้นตราใด ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น ๆ

ข้อ ๘ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับตามที่หมายกำหนดการหรือกำหนดนัยหมายของทางราชการระบุไว้ โดยให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น ๆ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องลำดับเกียรติเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยและที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๙ เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับพระราชทานแก่นุรุษ แบ่งตามชนิดและลักษณะของการประดับ โดยเรียงตามประเภท ตระกูล และชั้นตราสูงสุด ตามลำดับดังนี้

ก. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดมีสายสะพายมีคารา ได้แก่

(๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นมงคลยิ่งราชมิตราภรณ์ (มีสายสร้อย)

(๒) เครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ฝ่ายหน้า (มีสายสร้อย)

(๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตน์ราชวราภรณ์ฝ่ายหน้า

- (๔) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ชั้นที่ ๑ ชนิดที่ ๑
(ปฐมจุลจอมเกล้าวิเศษ/มีสายสร้อย)
- (๕) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ชั้นที่ ๑ ชนิดที่ ๒
(ปฐมจุลจอมเกล้า/มีสายสร้อย)
- (๖) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี ชั้นที่ ๑ (เสนาภคบดี)
- (๗) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นสูงสุด
(มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก)
- (๘) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นสูงสุด
(มหาวชิรมงกุฎ)
- (๙) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๑
(ประถมาภรณ์ช้างเผือก)
- (๑๐) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๑
(ประถมาภรณ์มงกุฎไทย)
- (๑๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๑
(ปฐมดิเรกคุณาภรณ์)
- ข. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมิดารา ได้แก่
- (๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ชั้นที่ ๒ ชนิดที่ ๑
(ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ)
- (๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี ชั้นที่ ๒ (มหาโยธิน)
- (๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๒
(ทวิติยาภรณ์ช้างเผือก)

(๔) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๒
(ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย)

(๕) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๒
(ทุติยดิเรกคุณาภรณ์)

ก. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอไม่มีดารา ได้แก่

(๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ชั้นที่ ๒ ชนิดที่ ๒
(ทุติยจุลจอมเกล้า)

(๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี ชั้นที่ ๓ (โยธิน)

(๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๓
(ตริตาภรณ์ช้างเผือก)

(๔) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๓
(ตริตาภรณ์มงกุฎไทย)

(๕) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๓
(ตติยดิเรกคุณาภรณ์)

(๖) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นสิริยิ่งรามกีรติลูกเสือสดุดีชั้นพิเศษ

ง. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าอกเสื้อ

(๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ชั้นที่ ๓ ชนิดที่ ๑
(ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ)

(๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี ชั้นที่ ๔ (อัศวิน)

(๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ชั้นที่ ๓ ชนิดที่ ๒
(ตติยจุลจอมเกล้า)

(๔) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๔ (จักรถาภรณ์ ช้างเผือก)

(๕) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๔ (จักรถาภรณ์ มงกุฎไทย)

(๖) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๔ (จตุตถดิเรกคุณาภรณ์)

(๗) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ชั้นที่ ๓ ชนิดที่ ๓ (ตติยานุจุลจอมเกล้า)

(๘) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๕ (เบญจมาภรณ์ ช้างเผือก)

(๙) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๕ (เบญจมาภรณ์ มงกุฎไทย)

(๑๐) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๕ (เบญจมาดิเรกคุณาภรณ์)

(๑๑) เหรียญราชอิสริยาภรณ์ต่างๆ

ข้อ ๑๐ เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับพระราชทานแก่สตรี แบ่งตามชนิด และลักษณะของการประดับ โดยเรียงตามประเภท ตระกูล และชั้นตราสูงสุด ตามลำดับ ดังนี้

ก. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดมีสายสะพายมีดารา ได้แก่

(๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นมงคลยิ่งราชมิตราภรณ์

(๒) เครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ฝ่ายใน (มีสายสร้อย)

- (๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตน์ราชวราภรณ์ ฝ่ายใน
- (๔) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายใน ชั้นที่ ๑ (ปฐมจุลจอมเกล้า)
- (๕) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นสูงสุด
(มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก)
- (๖) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นสูงสุด
(มหาวชิรมงกุฎ)
- (๗) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๑
(ประถมาภรณ์ช้างเผือก)
- (๘) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๑
(ประถมาภรณ์มงกุฎไทย)
- (๙) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๑
(ปฐมดิเรกคุณาภรณ์)
- ข. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดมีสายสะพายไม่มีดารา ได้แก่ เครื่องราชอิสริยาภรณ์
จุลจอมเกล้า ฝ่ายใน ชั้นที่ ๒ ชนิดที่ ๑ (ทุติยจุลจอมเกล้าพิเศษ)
- ค. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าบ่าเสี้ยวมีดารา ได้แก่
- (๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๒ (ทวีติยาภรณ์
ช้างเผือก)
- (๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๒ (ทวีติยาภรณ์
มงกุฎไทย)
- (๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๒
(ทุติยดิเรกคุณาภรณ์)

ง. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอไม่มีดารา ได้แก่ เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นสิริยิ่งรามกีรติลูกเสือสดุดีชั้นพิเศษ

จ. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าบ่าเสือไม่มีดารา ได้แก่

(๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายใน ชั้นที่ ๒ ชนิดที่ ๒ (ทศิยจุลจอมเกล้า)

(๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๓ (ตรีตาภรณ์ช้างเผือก)

(๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๓ (ตรีตาภรณ์มงกุฎไทย)

(๔) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๓ (ตติยดิเรกคุณาภรณ์)

(๕) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายใน ชั้นที่ ๓ (ตติยจุลจอมเกล้า)

(๖) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๔ (จตุรตาภรณ์ช้างเผือก)

(๗) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๔ (จตุรตาภรณ์มงกุฎไทย)

(๘) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๔ (จตุตถดิเรกคุณาภรณ์)

(๙) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายใน ชั้นที่ ๔ (จตุตถจุลจอมเกล้า)

(๑๐) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๕ (เบญจมาภรณ์ช้างเผือก)

- (๑๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๕ (เบญจมาภรณ์ มงกุฎไทย)
- (๑๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๕ (เบญจมาดิเรกคุณาภรณ์)
- (๑๓) เหรียญราชอิสริยาภรณ์ต่างๆ

หมวด ๒

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข้อ ๑๑ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ได้รับพระราชทาน เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทาน มิให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นก่อนกำหนดเวลาที่ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทาน

หากทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานแล้ว แต่ไม่สามารถ เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานได้ จะประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นได้นับตั้งแต่ผ่านพ้น พิธีพระราชทานแล้ว เว้นแต่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าฯ ใน โอกาสต่อไป จึงให้นำความในวรรคแรกมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หากมีความจำเป็นไม่สามารถรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในวันพิธี พระราชทานได้ในกรณีใดก็ตาม จะประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นได้ นับตั้งแต่สิ้นสุด พิธีพระราชทาน

(๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อื่นๆ ให้ประดับได้ตั้งแต่วันเนื่องในโอกาสพระราชทาน หรือตั้งแต่วันที่มิประกาศของทางราชการแล้วแต่กรณี

หมวด ๓

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบเต็มยศ

ข้อ ๑๒ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าอกเสื้อและชนิดประดับหน้าบ่าเสื้อเครื่องแบบให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) บุรุษ ให้ประดับไว้เหนือปกกระเป๋าสีเสื้อเบื้องซ้ายต่ำกว่าแนวรั้งคุมเม็ดที่หนึ่งลงมาโดยให้ดวงตราอยู่ระหว่างขอบบนปกกระเป๋าสีเสื้อพองามและให้เรียงลำดับเกียรติจากด้านรั้งคุมไปทางเบื้องซ้าย

(๒) สตรี ให้ประดับไว้ที่หน้าบ่าเสื้อเบื้องซ้ายพองาม โดยให้เรียงลำดับเกียรติจากด้านรั้งคุมลดหลั่นไปปลายบ่าซ้าย

ข้อ ๑๓ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอไม่มีดารา ให้คล้องไว้ในปกเสื้อ โดยให้ห้วงและแพรแถบห้อยดวงตราออกมานอกเสื้อระหว่างตะขอตัวล่างที่ขอบคอเสื้อกับกระคุมเม็ดที่หนึ่งพองาม และให้ส่วนสูงสุดของดวงตราจรดขอบล่างของคอเสื้อ หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมากกว่า ๒ ดวง เพื่อความเรียบร้อยสวยงาม ควรประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทานเพียง ๒ ดวง โดยประดับดวงตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สอง ให้แพรแถบลอดออกมาระหว่างกระคุมเม็ดที่สองกับขอบล่างของรั้งคุมพองาม

ข้อ ๑๔ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมิตาราและชนิดประดับหน้าบ่าเสื้อมิตาราให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) บุรุษ การประดับดวงตราให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๑๓ ส่วนตราให้ประดับไว้ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายระดับได้ชายปกกระเป๋า

กรณีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมิตารามากกว่า ๑ ดวง เพื่อความเรียบร้อยสวยงาม ควรประดับคาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นตราเดียวกับดวงตราที่คล้องคอเพียง ๒ ดวง โดยให้ประดับคาราในลำดับเกียรติที่สูงกว่าตามวรรคหนึ่ง ส่วนคาราที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สองให้ประดับในระดับต่ำกว่าหรือเยื้องไปเบื้องซ้ายพองาม

(๒) สตรี การประดับดวงตราให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๑๒ (๒) ส่วนตราให้ประดับไว้ที่อกเสื้อเบื้องซ้าย โดยเทียบเคียงในตำแหน่งและระดับเดียวกับบุรุษ

กรณีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าบ่าเสื้อมิตารา ๒ ดวง ให้ประดับคาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นตราเดียวกับที่ประดับหน้าบ่าเสื้อ โดยให้ประดับคาราตาม (๑) วรรคสอง หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าวมากกว่า ๒ ดวง ให้ประดับคาราตามข้อ ๑๕ (๒) หรือข้อ ๑๕ (๓) แล้วแต่กรณี

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่กำหนดให้ประดับตราไว้ที่อกเสื้อเบื้องขวาให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับ

ข้อ ๑๕ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดมีสายสะพาย ให้สวมสายสะพายตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นๆ ส่วนการประดับตราให้ยึดแนวรั้งคุม

เป็นหลัก โดยให้ประดับคาราที่มีลำดับเกียรติสูงสุดไว้ใกล้แนวรั้งคุม ส่วนคาราที่มีลำดับเกียรติรองลงไป ให้ประดับต่ำกว่าหรือเยื้องไปเบื้องซ้ายของลำดับวลเหล่านั้นกันไป โดยมีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

(๑) กรณีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มีคาราไม่เกิน ๒ ดวง ให้ประดับคาราที่มีลำดับเกียรติสูงสุดไว้ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายได้ชายปกกระเป๋า และให้ประดับคาราที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สองในระดับต่ำกว่าหรือเยื้องไปเบื้องซ้ายพองาม

(๒) กรณีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มีคารา ๓ ดวง ให้ประดับคาราที่มีลำดับเกียรติสูงสุดไว้ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายได้ชายปกกระเป๋า ส่วนคาราที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สองให้ประดับในระดับต่ำกว่าคาราดวงแรกเยื้องไปใกล้แนวรั้งคุม และคาราที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สามให้ประดับในแนวระดับเดียวกับคาราดวงที่สองเยื้องไปทางซ้าย โดยให้มีระยะห่างกันพองาม

(๓) กรณีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีคารา ๔ ดวง หรือมากกว่าอาจพิจารณาประดับเพียง ๔ ดวงตามความเหมาะสม โดยประดับคาราที่มีลำดับเกียรติสูงสุดไว้ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายได้ชายปกกระเป๋า คาราที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สอง ให้ประดับในระดับต่ำกว่าคาราดวงแรก เยื้องไปใกล้แนวรั้งคุม ส่วนคาราที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สาม ให้ประดับในแนวระดับเดียวกับคาราดวงที่สองเยื้องไปทางซ้าย และคาราที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สี่ ให้ประดับไว้เบื้องล่างสุดตรงกับคาราดวงแรกโดยมีระยะห่างจากคาราดวงที่สองและดวงที่สามพองาม

การประดับคาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดมีสายสะพายร่วมกับคาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอหรือชนิดประดับหน้าบ่าเสื้อให้นำความในข้อ ๑๔ มาใช้บังคับ

ข้อ ๑๖ กรณีหมายกำหนดการระบุชนิดของสายสะพาย ให้สวมสายสะพาย ตามที่หมายกำหนดการระบุ โดยประดับตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดของแต่ละตระกูลที่ได้รับพระราชทานตามลำดับ

ผู้ที่มีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่หมายกำหนดการระบุไว้ ให้สวมสายสะพายชั้นสูงสุดหรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน ส่วนการประดับตราให้นำความตามวรรคหนึ่งมาใช้บังคับ

ข้อ ๑๗ กรณีหมายกำหนดการมิได้ระบุชนิดของสายสะพาย ให้สวมสายสะพาย ที่มีลำดับเกียรติสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน หากมิได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน

ข้อ ๑๘ การประดับเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่ง มหาจักรีบรมราชวงศ์ แม้จะสวมสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลใดก็ตาม ต้องสวมสายสร้อยห้อยตรามหาจักรีกับประดับตราจักรีด้วยทุกครั้ง

ข้อ ๑๙ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์ ให้สวมสายสะพายเฉพาะงานที่เป็นมงคล หรือในงานที่หมายกำหนดการระบุไว้ หากไม่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว ให้นำความในข้อ ๑๖ วรรคสอง มาใช้บังคับ

ข้อ ๒๐ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปฐมจุลจอมเกล้าวิเศษหรือปฐมจุลจอมเกล้า ให้สวมสายสร้อยพร้อมดวงตราหรือสายสะพายพร้อมดวงตราอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่หมายกำหนดการระบุไว้ หากจะสวมสายสร้อยจุลจอมเกล้าร่วมกับการสวมสายสะพายให้สวมสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดอื่นที่ได้รับพระราชทาน

กรณีหมายกำหนดการระบุให้สวมสายสร้อยจุกจอมเกล้า หากไม่ได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ปฐมจุกจอมเกล้าวิเศษ หรือปฐมจุกจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ให้สวม สายสะพายที่มีลำดับเกียรติสูงสุดอื่นที่ได้รับพระราชทาน และหากไม่ได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติ สูงสุดที่ได้รับพระราชทาน

ข้อ ๒๑ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี ควรสวม สายสะพายรามาธิบดีเฉพาะงานที่เกี่ยวกับราชการทหาร ซึ่งมีหมายกำหนดการระบุไว้ โดยเฉพาะว่าให้สวมสายสะพายรามาธิบดี

ข้อ ๒๒ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นสิริยิ่งรามกีรติลูกเสือสดุดี ชั้นพิเศษ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยลูกเสือกำหนดไว้

กรณีสตรีที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์รามกีรติลูกเสือสดุดีชั้นพิเศษ ให้คล้องแพรแถบไว้ได้ปกเสื้อเชิ้ตตัวใน โดยให้ห่วงและแพรแถบห้อยดวงตราที่ขยับบน ผ้าผูกคอ

ข้อ ๒๓ กรณีหมายกำหนดการหรือกำหนดนัยคําหมายของทางราชการระบุ ให้แต่งกายด้วยเครื่องแบบเต็มยศ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประเภทหรือตระกูลใด ก็ตาม หากผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไม่เป็นผู้ที่มีกฎหมายหรือข้อบังคับ ของทางราชการให้มีเครื่องแบบเฉพาะ ให้แต่งกาย ดังนี้

(๑) บุรุษ แต่งเครื่องแบบขอเฝ้า (เต็มยศ)

(๒) สตรี แต่งชุดไทย

หมวด ๔

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบครึ่งยศ

ข้อ ๒๔ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบครึ่งยศ ให้ประดับ เช่นเดียวกับการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบเต็มยศ ส่วนผู้ได้รับ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย ให้ประดับดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่ไม่สวมสายสะพายและไม่สวมสายสร้อย เว้นแต่ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ดังต่อไปนี้

(๑) เครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ฝ่ายใน

(๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตน์ราชวราภรณ์ ฝ่ายใน

(๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ชั้นที่ ๑ ปฐมจุลจอมเกล้า ฝ่ายใน

(๔) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ชั้นที่ ๒ ทุติยจุลจอมเกล้าพิเศษ ฝ่ายใน

ไม่ต้องประดับดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว แต่ให้นำดวงตราห้อยกับแพรแถบ ผูกเป็นรูปแมลงปอประดับที่หน้าบ่าเสื้อเบื้องซ้าย

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตน์ราชวราภรณ์ จะประดับแต่งกายครึ่งยศเฉพาะงานที่เป็นมงคลเท่านั้น

กรณีผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไม่เป็นผู้ที่มีกฎหมายหรือข้อบังคับ ของทางราชการให้มีเครื่องแบบเฉพาะ ให้นำความในข้อ ๒๓ มาใช้บังคับ

หมวด ๕

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบปกติขาว

ข้อ ๒๕ ให้ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน
ที่อกเสื้อเหนือปกกระเป๋ามือข้างซ้าย โดยไม่ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เว้นแต่
กำหนดนัยหมายของทางราชการระบุไว้เป็นอย่างอื่น

กรณีหมายกำหนดการหรือกำหนดนัยหมายของทางราชการระบุให้แต่งกาย
เครื่องแบบปกติขาวประดับเหรียญ ให้ประดับเฉพาะเหรียญราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ
พระราชทานและเหรียญที่ระลึก โดยไม่ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ
พระราชทาน และแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์

กรณีหมายกำหนดการหรือกำหนดนัยหมายของทางราชการระบุให้แต่งกาย
เครื่องแบบปกติขาว หากผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไม่เป็นผู้ที่มีกฎหมาย
หรือข้อบังคับของทางราชการให้มีเครื่องแบบเฉพาะ ให้แต่งกายดังนี้

- (๑) บุรุษ เครื่องแบบขอเฝ้า (ปกติขาว)
- (๒) สตรี ชุดไทย ไม่ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตาม
ความในวรรคหนึ่ง

หมวด ๖

การประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบปฏิบัติงาน

ข้อ ๒๖ การประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบ
ปฏิบัติงานของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ สภากาชาดไทยและหน่วยงานต่างๆ ให้นำความ
ในข้อ ๒๕ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับ

หมวด ๗

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบสโมสร

ข้อ ๒๗ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบสโมสร ให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าอกเสื้อสำหรับเครื่องแบบสโมสรให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ย่อส่วนตามขนาดที่ทางราชการกำหนดที่ปกเสื้อ เบื้องซ้ายของเสื้อชั้นนอกได้เครื่องหมายสังกัดพองาม หากไม่มีเครื่องหมายสังกัด ให้ประดับที่ปกเสื้อพองาม

(๒) การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอและเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องค้อมีดาราสำหรับเครื่องแบบสโมสร ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานโดยไม่ย่อส่วน หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอหรือชนิดคล้องค้อมีดาราหลายดวงให้ประดับเฉพาะเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงสุดเท่านั้น โดยคล้องดวงตราให้แพรวแถบอยู่ใต้ผ้าผูกคอ ส่วนดาราให้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้ายด้านนอก

(๓) การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดสายสะพายสำหรับเครื่องแบบสโมสร ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานโดยให้นำความในหมวด ๓ ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบเต็มยศ ข้อ ๑๕ ถึงข้อ ๒๑ มาใช้บังคับ โดยให้สวมสายสะพายทับเสื้อตัวในโดยไม่สวมสายสร้อย

ข้อ ๒๘ การแต่งกายเครื่องแบบสโมสรที่มีหมายกำหนดการหรือกำหนดนัดหมายของทางราชการระบุให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานโดยไม่ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ย่อส่วน

กรณีไม่เป็นผู้ที่มีกฎหมายหรือข้อบังคับของทางราชการให้มีเครื่องแบบเฉพาะให้แต่งกาย ดังนี้

- (๑) บุรุษ เครื่องแบบขอเฝ้า (เต็มยศ)
- (๒) สตรี ชุดไทย

หมวด ๘

การประดับดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับชุดสากลและชุดไทย

ข้อ ๒๕ การประดับดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับชุดสากลให้ประดับที่ปกเสื้อส่วนล่างเบื้องซ้ายของเสื้อชั้นนอก หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หลายตระกูล ให้ประดับดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงสุดที่ได้รับพระราชทานของตระกูลใดตระกูลหนึ่งเพียงตระกูลเดียว

ข้อ ๓๐ การประดับกระดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับชุดไทย ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) บุรุษ ให้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้ายบริเวณปากกระเป๋าเสื้อใกล้แนวรั้งดุม หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หลายตระกูล ให้ประดับดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงสุดที่ได้รับพระราชทานของตระกูลใดตระกูลหนึ่งเพียงตระกูลเดียว

การประดับดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว ให้ประดับได้เฉพาะสำหรับเสื้อชุดไทยสีพื้น

(๒) สตรี ให้ระดับที่ออกสื่อเบื่อง่าย หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หลายตระกูล ให้ระดับคุมสื่อเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงสุดที่ได้รับพระราชทานของตระกูลใดตระกูลหนึ่งเพียงตระกูลเดียว

การประดับคุมสื่อเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว ให้ประดับได้เฉพาะสำหรับชุดไทยเรือนต้น ชุดไทยจิตรลดา ชุดไทยอมรินทร์ และชุดไทยบรมพิมาน

หมวด ๘

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องอิสริยาภรณ์ เหรียญหรือตราที่เป็นเครื่องประดับต่างประเทศร่วมกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ไทย

ข้อ ๓๑ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องอิสริยาภรณ์ เหรียญหรือตราที่เป็นเครื่องประดับต่างประเทศ ซึ่งมีระเบียบ ข้อบังคับของต่างประเทศว่าให้ประดับได้ จะต้องได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประดับได้ในโอกาสอันควรก่อน ได้แก่ การต้อนรับพระราชอาคันตุกะ อาคันตุกะ หรืองานที่เกี่ยวข้องกับประเทศนั้นๆ

ข้อ ๓๒ ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยหรือเหรียญราชอิสริยาภรณ์ไทยไว้ในลำดับสูงกว่าเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องอิสริยาภรณ์ เหรียญหรือตราที่เป็นเครื่องประดับต่างประเทศ แล้วแต่กรณี แต่การประดับเหรียญราชอิสริยาภรณ์ไทยให้ประดับไว้ในลำดับต่ำกว่าเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือเครื่องอิสริยาภรณ์ต่างประเทศ

กรณีที่ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องอิสริยาภรณ์ เหรียญหรือตราไปในงานหรือโอกาสที่ประมุขต่างประเทศของประเทศใดประเทศหนึ่งมาเยือนประเทศไทย

ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องอิสริยาภรณ์ เหรียญหรือตราที่เป็นเครื่องประดับ
ต่างประเทศของประเทศนั้นไว้ในลำดับสูงกว่าเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยหรือเหรียญ
ราชอิสริยาภรณ์ไทย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๓ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องอิสริยาภรณ์ เหรียญหรือตรา
ที่เป็นเครื่องประดับต่างประเทศ ที่มีวิธีการประดับแตกต่างกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย
หรือเหรียญราชอิสริยาภรณ์ไทย แล้วแต่กรณี ให้ประดับร่วมกันได้

หมวด ๑๐

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยของชาวต่างประเทศ

ข้อ ๓๔ ชาวต่างประเทศจะมีสิทธิในการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยได้
ต้องเป็นผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย ตามความในข้อ ๗

ข้อ ๓๕ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยของชาวต่างประเทศ ให้นำ
ความในข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๖ การแต่งกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยของชาวต่างประเทศ
ให้แต่งกาย ดังนี้

(๑) บุรุษ แต่งเครื่องแบบขอมเฝ้า เครื่องแบบ ชุดประจำชาติพิธีการ ชุดราตรี
สโมสร หรือชุดสากล แล้วแต่กรณี

(๒) สตรี แต่งชุดไทย เครื่องแบบ ชุดประจำชาติพิธีการ ชุดราตรียาวสุภาพ
หรือชุดสุภาพ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๗ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยร่วมกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เครื่องอิสริยาภรณ์ เหยียดหรือตราที่เป็นเครื่องประดับของประเทศที่ชาวต่างประเทศนั้นๆ ถู้อสัญชาติอยู่ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องอิสริยาภรณ์ เหยียดหรือตราที่เป็นเครื่องประดับของประเทศนั้นๆ กำหนดไว้ เว้นแต่ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดไว้ จึงให้นำความในหมวด ๘ มาใช้บังคับในลักษณะด้อยที่ด้อยปฏิบัติต่อกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๑

ชวน หลีกภัย

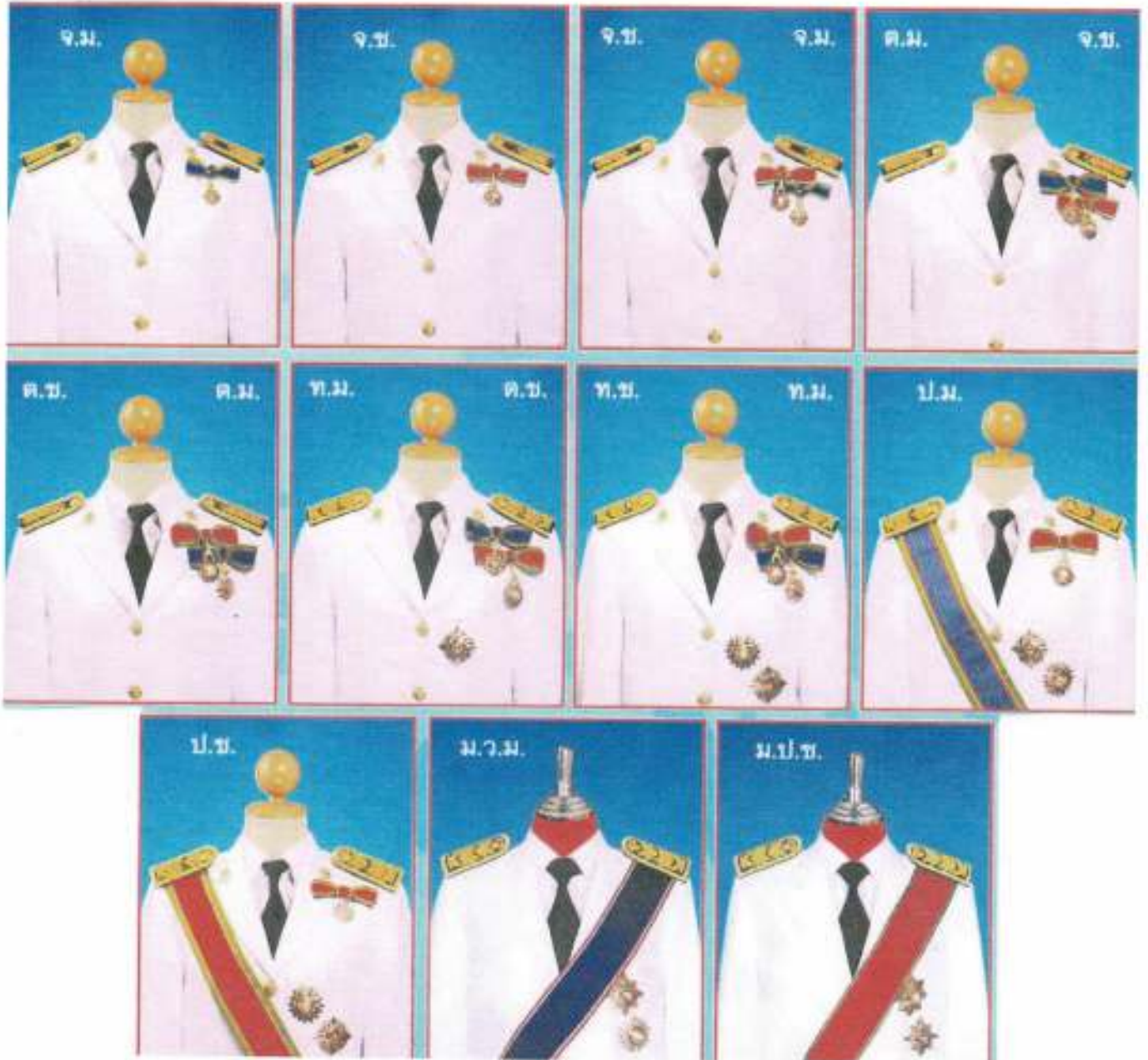
นายกรัฐมนตรี

เอกสารหมายเลข ๒

ตัวอย่างแสดงการแต่งกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เต็มยศ (บุรุษ)

ตัวอย่างแสดงการแต่งกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เต็มยศ (สตรี)

ชั้นที่ 5 : - เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)

เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย
สำหรับบุรุษ

เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย
สำหรับสตรี

ชั้นที่ 5 เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย

เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย สำหรับบุรุษ

เบญจมาภรณ์มงกุฎไทยสำหรับสตรี

ชั้นที่ 5 เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย

สำหรับพระราชทานบุรุษ ดวงตรา และแพรแถบอย่างจัดรูปดาภรณ์มงกุฎไทย แต่ไม่มีดอกไม้จิบ ใช้ประดับที่อกเสื้อ
เบื้องซ้าย

สำหรับพระราชทานสตรี ตัวเหรียญเหมือนที่พระราชทานฝ่ายหน้า แต่แพรแถบเปลี่ยนเป็นรูปกลมแดงปอ ใช้ประดับ
เสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

ชั้นที่ 5 : - เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.)

เบญจมาภรณ์ช้างเผือก
สำหรับบุรุษ

เบญจมาภรณ์ช้างเผือก
สำหรับสตรี

ชั้นที่ 5 เบญจมาภรณ์ช้างเผือก

การประดับเบญจมาภรณ์ช้างเผือก ร่วมกับ เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย ในเครื่องแบบเต็มยศ ข้าราชการพลเรือน

เบญจมาภรณ์ช้างเผือกสำหรับสตรี

ชั้นที่ 5 เบญจมาภรณ์ช้างเผือก

สำหรับพระราชทานบุรุษ ดวงตรา อย่างเดียวกับจักรดาราภรณ์ช้างเผือก ไม่มีดอกไม้จีบบนแพรแถบ
สำหรับพระราชทานสตรี มีลักษณะเช่นเดียวกัน แต่แพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับลือที่หน้าป้าซ้าย

ชั้นที่ 6 : - เหรียญทองมงกุฎไทย (ร.ท.ม.)	
	
เหรียญทองมงกุฎไทย สำหรับบุรุษ	เหรียญทองมงกุฎไทย สำหรับสตรี

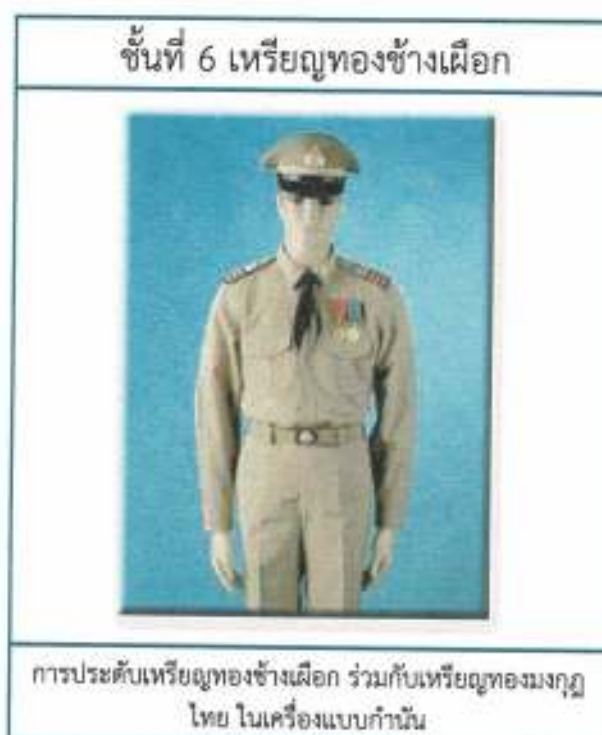

ชั้นที่ 6 เหรียญทองมงกุฎไทย

สำหรับพระราชาทานบุรุษ เป็นเหรียญเงินกะไหล่ทอง ลักษณะกลม ด้านหน้าเป็นรูปพระมหามงกุฎ ในลายหว่านล้อม ด้านหลังเป็นอักษรพระปรมาภิไธยย่อ จ.ป.ร. เบื้องบนมีจุลมงกุฎห้อยกับแพรแถบ ขนาดกว้าง 3 เซนติเมตร ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

สำหรับพระราชาทานสตรี ตัวเหรียญมีลักษณะเหมือนที่พระราชาทานบุรุษ แต่แพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ใช้ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

ชั้นที่ 6 : - เหรียญทองช้างเผือก (ร.ท.ช.)	
	
เหรียญทองช้างเผือก สำหรับบุรุษ	เหรียญทองช้างเผือก สำหรับสตรี

ชั้นที่ 6 เหรียญทองช้างเผือก

สำหรับพระราชทานบุรุษ เป็นเหรียญเงินกะโหลกทอง รูปกลม ด้านหน้าเป็นรูปช้างเผือกอยู่ในดอกบัวบาน ด้านหลังเป็นอักษรพระปรมาภิไธยย่อ ม.ป.ร. เบื้องบน มีพระมหามงกุฎ เหรียญนี้ห้อยกับแพรแถบกว้าง 3 เซนติเมตร ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

สำหรับพระราชทานสตรี ตัวเหรียญมีลักษณะเช่นเดียวกับที่พระราชทานฝ่ายหน้า แพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

ชั้นที่ 7 : - เหรียญเงินมงกุฎไทย (ร.จ.ม.)	
	
เหรียญเงินมงกุฎไทย สำหรับบุรุษ	เหรียญเงินมงกุฎไทย สำหรับสตรี

ชั้นที่ 7 เหรียญเงินมงกุฎไทย

สำหรับพระราชทานบุรุษ เป็นเหรียญเงิน ลักษณะ ลวดลาย และแพรแถบ เหมือนอย่างเหรียญทอง
สำหรับพระราชทานสตรี ตัวเหรียญมีลักษณะเหมือนที่พระราชทานบุรุษ แต่แพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ใช้ประดับเสื้อ
ที่หน้าบ่าซ้าย เช่นเดียวกัน

<p>ชั้นที่ 7 : - เหรียญเงินข้างเฝือก (ร.ง.ช.)</p>	
	
<p>เหรียญเงินข้างเฝือก สำหรับบุรุษ</p>	<p>เหรียญเงินข้างเฝือก สำหรับสตรี</p>

<p>ชั้นที่ 7 เหรียญเงินข้างเฝือก</p>

<p>การประดับเหรียญเงินข้างเฝือก</p>

ชั้นที่ 7 เหรียญเงินข้างเฝือก

สำหรับพระราชทานบุรุษ เป็นเหรียญเงินกะไหล่เงิน รูปกลม ด้านหน้าเป็นรูปข้างเฝือกอยู่ในดอกบัวบาน ด้านหลังเป็นอักษรพระปรมาภิไธยย่อ ม.ป.ร. เบื้องบน มีพระมหามงกุฎ เหรียญนี้ห้อยกับแพรแถบกว้าง 3 เซนติเมตร ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

สำหรับพระราชทานสตรี แพรแถบผูกเป็นรูปแฉลบลงป่อ ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

เอกสารหมายเลข ๓

การส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นเครื่องหมายแห่งเกียรติยศ ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเพื่อเป็นบำเหน็จความชอบและเครื่องหมายเชิดชูเกียรติยศอย่างสูงยิ่งแก่ผู้ได้รับพระราชทานดั่งนั้น เมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคคลใดแล้ว บุคคลนั้นย่อมมีหน้าที่ในการดำรงไว้ซึ่งคุณงามความดีและคุณค่าแห่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์ นอกจากนั้นยังต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติให้ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในกรณีต่างๆ หากไม่สามารถส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ด้วยประการใดๆ จะต้องใช้ราคาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ทางราชการกำหนด

๑. กรณีที่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามกฎหมาย

การส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลต่างๆ (ยกเว้นเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นมงคลยิ่งราชมิตราภรณ์) กฎหมายบัญญัติการที่ต้องส่งคืนไว้ ซึ่งสรุปโดยรวมได้เป็น ๓ กรณี คือ กรณีวายชนม์ กรณีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงขึ้น และกรณีทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๑.๑ กรณีวายชนม์

กฎหมายเครื่องราชอิสริยาภรณ์หลายฉบับ โดยเฉพาะเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ได้บัญญัติให้เมื่อผู้ได้รับพระราชทานวายชนม์ให้ผู้รับมรดกจะต้องส่งคืนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นวายชนม์

กรณีผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์วายชนม์ หากผู้วายชนม์ได้รับพระราชทานชั้นตราเดียว ทายาทของผู้ได้รับพระราชทานไม่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว เนื่องจากตามพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ.๒๕๓๔ มีได้บัญญัติให้ต้องส่งคืน

๑.๒ กรณีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงขึ้น

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีกฎหมายบัญญัติให้ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงขึ้นต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรอง เช่น เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงขึ้นในตระกูลใดต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรองในตระกูลนั้น ดังนี้

ประเภทชั้นรองที่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์แบ่งออกเป็น ๒ กรณีคือ

๑) ชั้นสายสะพาย ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงขึ้น ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรองในตระกูลเดียวกัน หรือผู้รับมรดกของผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่วายชนม์ซึ่งมีหน้าที่ ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยกรมสรรพากรจะเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรองคืนพร้อมกับการ แจ่งเชิญให้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดั่งนี้

ลำดับที่	ชั้นตราที่ได้รับ พระราชทานสูงสุด	ชั้นรองที่ต้องส่งคืนตามกฎหมาย	หมายเหตุ
๑	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม. ป.ช.)	๑. ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.) ๒. ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) ๓. ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.) ๔. ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.) ๕. ตริตาภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.) ๖. ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) ๗. จัตุรตาภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.) ๘. จัตุรตาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) ๙. เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.) ๑๐. เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)	ส่งคืน หากได้รับ การจ่าย
	มหาวชิรมงกุฎ(ม.ว.ม.)	๑. ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) ๒. ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.) ๓. ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.) ๔. ตริตาภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.) ๕. ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) ๖. จัตุรตาภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.) ๗. จัตุรตาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) ๘. เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.) ๙. เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)	ส่งคืน หากได้รับ การจ่าย
	ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.)	๑. ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.) ๒. ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.) ๓. ตริตาภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.) ๔. ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) ๕. จัตุรตาภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.) ๖. จัตุรตาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) ๗. เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.) ๘. เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)	ส่งคืน หากได้รับ การจ่าย
	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)	๑. ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.) ๒. ตริตาภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.) ๓. ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) ๔. จัตุรตาภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.) ๕. จัตุรตาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) ๖. เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.) ๗. เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)	ส่งคืน หากได้รับ การจ่าย

๒) ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย

ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงขึ้นไป ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นรองในตระกูลเดียวกัน หรือผู้รับมรดกของผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่วายชนม์ซึ่งมีหน้าที่ ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แม้ไม่ได้รับการจ่ายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นที่สูงขึ้น ดังนี้

ลำดับที่	ชั้นตราที่ได้รับ พระราชทานสูงสุด	ชั้นรองที่ต้องส่งคืนตามกฎหมาย	หมายเหตุ
๑	ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.)	๑. ตริตาภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.) ๒. ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) ๓. จัตูราภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.) ๔. จัตูราภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) ๕. เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.) ๖. เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)	ส่งคืน หากได้รับ การจ่าย
๒	ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)	๑. ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) ๒. จัตูราภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.) ๓. จัตูราภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) ๔. เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.) ๕. เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)	ส่งคืน หากได้รับ การจ่าย
๓	ตริตาภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.)	๑. จัตูราภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.) ๒. จัตูราภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) ๓. เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.) ๔. เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)	ส่งคืน หากได้รับ การจ่าย
๔	ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)	๑. จัตูราภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) ๒. เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.) ๓. เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)	ส่งคืน หากได้รับ การจ่าย
๕	จัตูราภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.)	๑. เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.) ๒. เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)	ส่งคืน หากได้รับ การจ่าย
๖	จัตูราภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.)	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)	ส่งคืน หากได้รับ การจ่าย

๑.๓ กรณีทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

การเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หมายความว่า การดำเนินการถอนชื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ออกจากรายชื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี และเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ รวมทั้งประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืนด้วย

เมื่อปรากฏเหตุตามข้อ ๗ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ.๒๕๔๘ เป็นหน้าที่ของส่วนราชการต้นสังกัดหรือส่วนราชการที่เสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการรวบรวมเอกสารหลักฐานและประวัติการได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของผู้ยื่นส่งเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอนายกรัฐมนตรี

เมื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะส่งเรื่องไปยังสำนักราชเลขาธิการ เพื่อนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่อไป เมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เรียกคืน และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้ว ให้ส่วนราชการต้นสังกัดของผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ เรียกเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืนโดยพลัน

๒. การส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์กรณีอื่น ๆ

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีความประสงค์ส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยไม่ใช่กรณีที่ต้องส่งคืนตามกฎหมาย เช่น กรณีเกษียณอายุราชการ ลาออก หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือไม่ประสงค์จะเก็บไว้ เนื่องจากไม่ได้ใช้ประดับแล้ว สามารถส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ ทั้งโดยการส่งคืนผ่านหน่วยงานต้นสังกัด และการส่งคืนโดยตรงที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๓. การตรวจสอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่จะรับคืน

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะพิจารณารับคืนเฉพาะเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีสภาพที่สมบูรณ์เท่านั้น หากเป็นกรณีเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชำรุดหรือเสียหายตามสภาพอันเกิดจากการใช้เพียงเล็กน้อย เช่น ลงยาสีแตก หรือกะเปาะหรือสีกหรือส่วนหนึ่งส่วนใด สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีอาจพิจารณารับคืนได้ ทั้งนี้จะไม่รับคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่ครบตามลักษณะหรือองค์ประกอบของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่กฎหมายเครื่องราชอิสริยาภรณ์แต่ละตระกูลบัญญัติไว้

กรณีเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่จะส่งคืนมีองค์ประกอบไม่ครบถ้วน เนื่องจากบางส่วนของเครื่องราชอิสริยาภรณ์สูญหาย ผู้ได้รับพระราชทานหรือส่วนราชการต้นสังกัดของผู้นั้นสามารถทำหนังสือถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งความประสงค์ขอให้พิจารณาดำเนินการซ่อม (จัดสร้างส่วนที่สูญหาย) ได้โดยให้ระบุด้วยว่าผู้ได้รับพระราชทานจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย และเมื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งให้สำนักกษาปณ์ กรมธนารักษ์ หรือ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ดำเนินการซ่อมเรียบร้อยแล้วจะแจ้งให้ผู้ที่ได้รับพระราชทานไปชำระราคาค่าซ่อมแซมและจะดำเนินการรับคืนต่อไป

กรณีที่ส่วนราชการรับคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์จากผู้ได้รับพระราชทานหรือทายาทของผู้ได้รับพระราชทาน ขอให้ตรวจสอบความแท้จริงของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในเบื้องต้นว่ามีสัญลักษณ์ของผู้ผลิตเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ตัวเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือไม่ ทั้งนี้ ในอดีตสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้จ้างให้เอกชนที่มีฝีมือในด้านนี้เป็นผู้สร้าง เช่น ร้าน ท.ประดิษฐ์ ไทยนคร อิระฮัยการช่าง ประเสริฐศิลป์ รัตนกาญจน์ สหศิลป์ สัมพันธ์อาภรณ์ แสงมณี เสงหลี เป็นต้น นอกจากนี้ให้พิจารณาวัสดุที่ใช้สร้าง น้ำหนัก สี และขนาดของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ด้วย ปัจจุบันเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจัดสร้างจะมีอักษรย่อ "สลค" และเลข พ.ศ. ที่ผลิตอยู่ที่ด้านหลังของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อย่างไรก็ตาม หากส่วนราชการใดมีข้อสงสัยในเรื่องความแท้จริงของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่จะรับคืนติดต่อสอบถามได้ที่สำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และควรติดชื่อของผู้ได้รับพระราชทานไว้กับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ส่งคืนด้วย

สำหรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ซื้อหรือจัดหาจากที่อื่นใด เป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปลอมและไม่สามารถส่งคืนทดแทนได้

ทั้งนี้ หากไม่สามารถส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ด้วยประการใด ๆ ต้องขอใช้ราคาคงบัญชีราคาขอใช้แทน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืนตามกฎหมายตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งจะปรับราคาขอใช้ แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืนตามกฎหมายทุก ๓ ปี ตามบัญชีราคาขอใช้แทน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืนตามกฎหมาย

การขอสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทดแทนที่สูญหาย

การขอสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทดแทนที่สูญหาย เป็นไปตามหนังสือสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีที่ นร ๐๕๐๘/ว(ท) ๔๕๓๘ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ กล่าวคือ ผู้ได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือ ทายาทผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แจ้งความประสงค์ให้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจัดสร้าง เครื่องราชอิสริยาภรณ์ทดแทนที่สูญหาย เพื่อให้ประดับหรือส่งคืนตามที่ กฎหมายบัญญัติ โดยผู้ได้รับพระราชทาน หรือทายาทผู้ได้รับพระราชทานเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทานในแต่ละตระกูล

๑.๑ กรณีผู้ได้รับพระราชทานยังมีชีวิตอยู่ ขอสร้างทดแทนได้

๑.๒ กรณีผู้ได้รับพระราชทานวายชนม์แล้ว ไม่สามารถขอสร้างทดแทน

๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรองที่ได้รับพระราชทานในแต่ละตระกูล

๒.๑ กรณีเป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นที่มีดวงตราและดารา - สูญหายเฉพาะดวงตราหรือดารา ขอสร้างทดแทนเฉพาะส่วนที่สูญหาย - สูญหายทั้งดวงตราหรือดารา ไม่สามารถขอสร้างทดแทน

๒.๒ กรณีเป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นที่มีเฉพาะดวงตราหรือชั้นเหรียญ หากดวงตรา หรือ เหรียญสูญหาย ไม่สามารถขอสร้างทดแทน

๔. วิธีการส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๔.๑ การส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือชดใช้ราคาแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์โดยผ่านส่วนราชการต้นสังกัดให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้ส่วนราชการต้นสังกัดทำหนังสือถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยมีบัญชีแนบท้ายซึ่งระบุ รายละเอียดเกี่ยวกับคำนำหน้าชื่อ ชื่อตัว และชื่อสกุลของผู้ได้รับพระราชทาน ชั้นตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ ส่งคืน หรือในกรณีที่ชดใช้ราคาให้ระบุชั้นตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์และจำนวนเงินชดใช้ด้วยและนำหนังสือมา พร้อมกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่จะส่งคืนหรือเงินชดใช้ราคาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไปที่สำนักอำนวยการและ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

(๒) เมื่อเจ้าหน้าที่ของสำนักอำนวยการและเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตรวจสอบชั้นตรา จำนวนและความ แท้จริงของเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือตรวจสอบจำนวนเงินชดใช้กับราคาชดใช้เครื่องราชอิสริยาภรณ์ครบถ้วนแล้ว จะออกใบรับคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือใบเสร็จรับเงิน แล้วแต่กรณีให้แก่ส่วนราชการที่ส่งคืน เครื่องราชอิสริยาภรณ์เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานในการส่งคืน

๔.๒ การส่งคืนหรือชดใช้ราคาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ด้วยตนเองหรือทายาทให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้ผู้ได้รับพระราชทานหรือทายาททำหนังสือถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (กรณีไม่ได้ทำ หนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้จัดเตรียมเอกสารให้กรอกรายละเอียดในการส่งคืนในแบบ ทฐ.พร้อมนำ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่จะต้องส่งคืนหรือชดใช้ราคาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไปที่สำนักอำนวยการและ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

- กลุ่มงานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักอำนวยการและเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี ในทำเนียบรัฐบาล ถนนนครปฐม เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๓ ๑๐๓๐๐ (อาคารเดิม) โทร.๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๒๔ โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๗๒

(๒) เมื่อเจ้าหน้าที่ของสำนักอำนวยการและเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตรวจสอบชั้นตรา จำนวนและความ แท้จริงของเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือตรวจสอบจำนวนเงินชดใช้กับราคาชดใช้เครื่องราชอิสริยาภรณ์ครบถ้วนแล้ว จะออกใบรับคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือใบเสร็จรับเงิน แล้วแต่กรณีให้แก่ผู้ได้รับพระราชทานหรือทายาทเพื่อ เก็บไว้เป็นหลักฐานในการส่งคืน นอกจากนี้จะได้บันทึกข้อมูลการส่งคืนดังกล่าวไว้ในประวัติข้อมูลทะเบียนฐานันดร ของผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เพื่อเป็นหลักฐานด้วย

๕. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่ต้องส่งคืน

ได้แก่ เหรียญจักรพรรดิมาลา (รับราชการมาด้วยความเรียบร้อยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี) เนื่องจากเป็นการพระราชทานเป็นกรรมสิทธิ์ เมื่อผู้ได้รับพระราชทานเสียชีวิต ให้ทายาทโดยธรรมรักษาไว้เป็น ที่ระลึก แต่สามารถเรียกคืนได้กรณีที่ได้รับพระราชทานหรือทายาทโดยธรรมประพฤติตนไม่สมเกียรติและ หากไม่สามารถส่งคืนได้ด้วยประการใด ๆ ให้ชดใช้ราคาตั้งบัญชีราคาชดใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ ไม่สามารถส่งคืนตามกฎหมายตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเช่นกัน

ที่ นร ๐๕๐๘/ว(ท) ๓๙๗๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง การส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรองตามกฎหมาย

เรียน กระทรวง กรม หน่วยงานอิสระ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๔๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๖

ตามที่พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๑๑ บัญญัติให้เมื่อผู้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ได้รับพระราชทานชั้นสูงขึ้นต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรองในตระกูลเดียวกัน ถ้าส่งคืนไม่ได้ด้วยประการใด ๆ ต้องชดใช้ราคาแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว และคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ให้ทุกส่วนราชการเร่งรัดการส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นรองตามที่กฎหมายกำหนด และให้นำเรื่องการส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประกอบการพิจารณา เสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในกรณีเลื่อนชั้นตราสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้ ขอความร่วมมือ หน่วยงานและองค์กรอิสระดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวด้วย นั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตาม กฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น จึงขอความร่วมมือทุกส่วนราชการ รวมทั้ง หน่วยงานและองค์กรอิสระ ดำเนินการ ดังนี้

๑. เร่งรัดให้ข้าราชการหรือพนักงานในสังกัดที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้า ฯ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงขึ้น ส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรอง ตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือชดใช้ราคาแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืน แล้วแต่กรณี แล้วรวบรวมเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือเงินชดใช้ราคาแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ส่งสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีผู้ได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นมหาปรมาภรณ์ช้างเผือก และมหาวชิรมงกุฎ ซึ่งต้องส่งคืน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นประถมาภรณ์ช้างเผือก และประถมาภรณ์มงกุฎไทย ตามลำดับ เนื่องจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีความจำเป็นต้องนำเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว ไปปรับปรุงให้มีสภาพสวยงามเพื่อพร้อมนำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวายสำหรับพระราชทานในปีต่อไป

๗๒. กำชับ...

๒. แจ้งกำชับให้คณะกรรมการพิจารณากลับกรองคุณสมบัติของผู้สมควรได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประจำปีตรวจสอบเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางที่มติคณะรัฐมนตรีกำหนดข้างต้น พร้อมทั้งบันทึกเป็นหลักฐานในรายงานการประชุมของคณะกรรมการด้วยว่า ผู้ได้รับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงขึ้นทุกราย เป็นผู้ที่ส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรองที่ได้รับพระราชทานตามที่กฎหมายบัญญัติแล้ว ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประจำปีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

สมชาย พงษ์สิทธิ์

(นายสมชาย พงษ์สิทธิ์)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๐๐ ต่อ ๔๒๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๗๓

www.cabinet.thaigov.go.th

ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๔๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑ มีนาคม ๒๕๕๖

เรื่อง การเร่งรัดให้ส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรอง

กราบเรียน/เรียน รอง นรม., รัฐ-นร., กระทรวง กรม

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นว่า ตามที่พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พุทธศักราช ๒๔๘๔ บัญญัติให้เมื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้รับพระราชทานชั้นสูงขึ้นต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรองในตระกูลเดียวกัน นั้น ในระยะเวลาที่ผ่านมา จำนวนการส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรองตามที่กฎหมายบัญญัติยังไม่ครบถ้วนและมีแนวโน้มที่จะลดลง สภาพการณ์ดังกล่าวส่งผลให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่จะนำมาซ่อมปรับปรุงให้มีสภาพใหม่และใช้หมุนเวียนสำหรับการพระราชทานในปีต่อ ๆ ไปมีจำนวนลดลง ประกอบกับในปัจจุบันมีผู้ได้รับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เพิ่มขึ้นมาก ทำให้เป็นภาระอย่างยิ่งในด้านงบประมาณของแผ่นดินที่ต้องนำมาใช้จัดสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทดแทนจำนวนที่ยังไม่ได้รับคืนเพื่อให้พร้อมที่จะนำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวายสำหรับพระราชทานแก่ผู้ที่ได้รับพระราชทาน ดังนั้น เพื่อให้มีการปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมาย รวมทั้งลดภาระด้านงบประมาณในการจัดสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นใหม่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม และกระทรวงพิจารณาเร่งรัดการส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรองตามที่กฎหมายกำหนด และให้นำเรื่องการส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประกอบการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในกรณีเลื่อนชั้นตราสูงขึ้นด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ลงมติเห็นชอบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบและถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความร่วมมือดำเนินการในเรื่องดังกล่าวต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบและถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

(นายอำพน กิตติอำพน)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๕ 5 ส.ค. 2556

สำนักกอลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๒๓, ๔๒๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๗๑

www.cabinet.thai.gov.go.th

เอกสารหมายเลข ๔

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง การกำหนดราคาชดใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืนตามกฎหมาย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐

ตามที่กฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญราชการที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้บัญญัติให้ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญราชการต้องส่งคืนชั้นรองเมื่อได้รับพระราชทานชั้นตราสูงขึ้น หรือผู้รับมรดกของผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่วายชนม์ ซึ่งมีหน้าที่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือในกรณีที่ทรงเรียกเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืนแล้วแต่กรณี แต่ไม่สามารถนำเครื่องราชอิสริยาภรณ์ส่งคืนได้ จะต้องใช้ราคาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือเหรียญราชการนั้น ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๓ อนุมัติหลักการ ให้ปรับราคาใหม่ทุก ๓ ปี และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๗ (๔) ได้บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา สำนักนายกรัฐมนตรี จึงออกประกาศ การกำหนดราคาชดใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืนตามกฎหมายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ ตามบัญชีท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

บัญชีราคาขดใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืนตามกฎหมาย
ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

ลำดับที่	รายการ	ราคาขดใช้ (บาท)
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า	
๑	ปฐมจุลจอมเกล้า	๓,๐๗๓,๖๓๐
๒	ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ	๕๘๖,๙๙๘
๓	ทุติยจุลจอมเกล้า	๓๓๔,๔๓๔
๔	ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ	๒๕๗,๔๗๔
๕	ตติยจุลจอมเกล้า	๒๕๗,๔๗๔
๖	ตติยานุจุลจอมเกล้า	๔๐,๔๕๘
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายใน	
๗	ปฐมจุลจอมเกล้า	๓,๒๗๓,๘๒๖
๘	ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ	๓๖๖,๔๔๐
๙	ทุติยจุลจอมเกล้า	๓๒๙,๘๙๔
๑๐	ตติยจุลจอมเกล้า	๒๔๔,๙๘๒
๑๑	จตุตถจุลจอมเกล้า	๔๑,๑๒๒
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก	
๑๒	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	๔๑,๕๖๐
๑๓	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก สตรี	๓๒,๓๘๒
๑๔	ประถมาภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	๒๘,๖๕๘
๑๕	ประถมาภรณ์ช้างเผือก สตรี	๒๒,๖๑๘
๑๖	ทวิติยาภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	๑๕,๖๐๐
๑๗	ทวิติยาภรณ์ช้างเผือก สตรี	๑๒,๓๑๖
๑๘	ตริตาภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	๖,๖๙๖
๑๙	ตริตาภรณ์ช้างเผือก สตรี	๕,๙๓๔
๒๐	จัตราภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	๓,๔๙๖
๒๑	จัตราภรณ์ช้างเผือก สตรี	๓,๗๐๘
๒๒	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก บุรุษ	๓,๓๓๒
๒๓	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก สตรี	๓,๕๒๒
๒๔	เหรียญทองช้างเผือก บุรุษ	๒,๔๓๔
๒๕	เหรียญทองช้างเผือก สตรี	๒,๗๘๖
๒๖	เหรียญเงินช้างเผือก บุรุษ	๒,๓๒๔
๒๗	เหรียญเงินช้างเผือก สตรี	๒,๖๖๘

ลำดับที่	รายการ	ราคาขดใช้ (บาท)
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย	
๒๘	มหาวชิรมงกุฎ บุรุษ	๕๕,๕๑๖
๒๙	มหาวชิรมงกุฎ สตรี	๔๓,๓๑๖
๓๐	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	๒๗,๒๔๐
๓๑	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย สตรี	๒๐,๘๓๔
๓๒	ทวิติยาภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	๑๖,๖๖๔
๓๓	ทวิติยาภรณ์มงกุฎไทย สตรี	๑๓,๖๓๒
๓๔	ตริตาภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	๖,๔๐๖
๓๕	ตริตาภรณ์มงกุฎไทย สตรี	๕,๐๙๖
๓๖	จัตราภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	๓,๔๙๖
๓๗	จัตราภรณ์มงกุฎไทย สตรี	๓,๗๐๘
๓๘	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ	๓,๓๓๒
๓๙	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย สตรี	๓,๕๒๒
๔๐	เหรียญทองมงกุฎไทย บุรุษ	๑,๙๙๔
๔๑	เหรียญทองมงกุฎไทย สตรี	๒,๔๒๐
๔๒	เหรียญเงินมงกุฎไทย บุรุษ	๓,๙๗๖
๔๓	เหรียญเงินมงกุฎไทย สตรี	๒,๓๖๔
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์	
๔๔	ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	๓๒,๒๙๘
๔๕	ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	๒๖,๖๓๘
๔๖	ทุติยดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	๑๗,๘๒๐
๔๗	ทุติยดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	๑๔,๐๑๔
๔๘	ตติยดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	๘,๑๑๖
๔๙	ตติยดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	๗,๐๘๐
๕๐	จตุตถดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	๔,๔๖๔
๕๑	จตุตถดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	๔,๕๐๘
๕๒	เบญจมาดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	๔,๓๙๖
๕๓	เบญจมาดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	๔,๔๔๒
๕๔	เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	๓,๖๕๐
๕๕	เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	๓,๗๐๖
๕๖	เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ บุรุษ	๓,๖๗๒
๕๗	เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ สตรี	๓,๗๓๒

ลำดับที่	รายการ	ราคาخذใช้ (บาท)
	เหรียญราชอิสริยาภรณ์	
๕๘	เหรียญพิทักษ์เสรีชน	๗๑๐
๕๙	เหรียญคุณงามาลา เข็มศิลปวิทยา ทหาร	๖๘๐
๖๐	เหรียญคุณงามาลา เข็มศิลปวิทยา พลเรือน บุรุษ	๓,๑๑๔
๖๑	เหรียญคุณงามาลา เข็มศิลปวิทยา พลเรือน สตรี	๔,๐๖๔
๖๒	เหรียญราชการชายแดน	๖๘๒
๖๓	เหรียญจักรมาลา	๒,๔๓๔
๖๔	เหรียญจักรพรรดิมาลา บุรุษ	๒,๒๘๔
๖๕	เหรียญจักรพรรดิมาลา สตรี	๒,๖๖๔

เอกสารหมายเลข ๕

(สำเนา)

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
เลขรับ 13339 วันที่ 12 มี.ย. 56
เวลา 15:12
ที่ นร0508/ว(ท)4578
ลา.12 มี.ย. 56

ที่ นร ๐๕๐๘/ว(ท) ๔๕๗๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง การขอสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทดแทนที่สูญหาย

เรียน ปลัดกระทรวงการคลัง

สบค.
รับที่ ๓196
เมื่อ 13 มิ.ย. 2556
เวลา 8.41

ตามที่พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติให้ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงขึ้นไปต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรอง ถ้าส่งคืนไม่ได้ด้วยประการใด ๆ ต้องใช้ราคาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และกรณีผู้ได้รับพระราชทาน วายชนม์ หย่าขาดหรือผู้รับมรดกต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ภายในสามสิบวัน ถ้าส่งคืนไม่ได้ด้วยประการใด ๆ ต้องใช้ราคาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ยกเว้นเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ซึ่งกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้ต้องส่งคืนชั้นสูงสุด นั้น

เนื่องจากมีผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือหย่าขาดของผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์แจ้งความประสงค์ขอให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จัดสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทดแทนที่สูญหายเพื่อใช้ประดับหรือส่งคืนตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยผู้ได้รับพระราชทานหรือหย่าขาดจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นไปตามเจตนารมณ์และบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติให้กรณีที่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไม่ได้ต้องใช้ราคาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จึงเห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการขอสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทดแทนที่สูญหาย ดังนี้

๑. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทานในแต่ละตระกูล
 - ๑.๑ กรณีผู้ได้รับพระราชทานยังมีชีวิตอยู่ ขอสร้างทดแทนได้ เพื่อใช้ประดับ

ในโอกาสอันควร

- ๑.๒ กรณีผู้ได้รับพระราชทานวายชนม์แล้ว ไม่สามารถขอสร้างทดแทน

/๒. เครื่องราช ...

๒. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรองที่ได้รับพระราชทานในแต่ละตระกูล

๒.๑ กรณีเป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นที่มีทั้งดวงตราและดารา

(๑) หากสูญหายเฉพาะดวงตราหรือดารา ขอสร้างทดแทนได้เฉพาะ

ส่วนที่สูญหายเท่านั้น

(๒) หากสูญหายทั้งดวงตราและดารา ไม่สามารถขอสร้างทดแทน

๒.๒ กรณีเป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นที่มีเฉพาะดวงตราหรือชั้นเหรียญ
หากดวงตราหรือเหรียญสูญหาย ไม่สามารถขอสร้างทดแทน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการและหน่วยงาน
ในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สมชาย พุฒิกัลป์

(นายสมชาย พุฒิกัลป์)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๒๓ , ๔๒๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๗๑

www.cabinet.thaigov.go.th

สง สบข.

สง สบค.

(นางสาวสมวรรณ จันทน์ใหญ่)

ผู้อำนวยการส่วนราชการ

๑ ๒ อ.ย. ๒๕๖๖

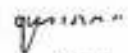
สมชาย พุฒิกัลป์

นางสาวสมวรรณ จันทน์ใหญ่
ผู้อำนวยการส่วนราชการ

.....

๑ ๓ อ.ย. ๒๕๖๖

๑ ๓ อ.ย. ๒๕๖๖

เอกสารหมายเลข ๖

เลขที่ 38250
วันที่
เวลา

ที่ นร ๐๕๐๘/ว(ท) ๖๕๕๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทาน
พระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารแนวทางปฏิบัติ ฯ

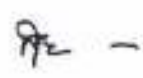
กองการเจ้าหน้าที่ สป.
เลขรับ 5934
วันที่ ๒๓ ก.ย. ๒๕๕๒
เวลา

ตามที่ได้มีการประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทาน
พระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ และหน่วยงานต่าง ๆ
ได้ดำเนินการตามระเบียบดังกล่าวมากระยะหนึ่งแล้ว นั้น

เนื่องจากมีส่วนราชการขอทราบแนวทางปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวเพิ่มเติม
บางประการ เช่น กรณีโอนหรือเปลี่ยนสังกัดและได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ขณะ
ปฏิบัติงานในหน่วยงานเดิม กรณีดำรงตำแหน่งหลายตำแหน่งหรือมีหลายสถานะ และกรณี
เกษียณอายุราชการหรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว เป็นต้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับราชการในพระองค์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า
เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปในแนวทางเดียวกันและมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นจึงได้
จัดทำแนวทางปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว ดังปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดถือปฏิบัติต่อไปด้วย
จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักอักษณและเครื่องราชอิสริยาภรณ์
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๔๒๓ , ๔๒๔
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๗๑
www.cabinet.thaigov.go.th

แนวทางปฏิบัติ

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต
เรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

ตามที่ได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ และหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการตามระเบียบดังกล่าวมากระยะหนึ่งแล้ว นั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ในฐานะเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับราชการในพระองค์ ได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปในแนวทางเดียวกันและมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว ดังนี้

๑. "การเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์" หมายความว่า การดำเนินการถอนชื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ออกจากรายชื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี และเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์รวมทั้งประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน

๒. "เครื่องราชอิสริยาภรณ์" หมายความว่า เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยและเหรียญราชอิสริยาภรณ์ไทย แต่ไม่รวมถึง เหรียญรัตนาภรณ์ และเหรียญราชรุจิ

๓. เหตุแห่งการเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๗ กำหนดไว้ ดังนี้

- (๑) เป็นผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ประหารชีวิต
- (๒) เป็นผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๓) เป็นผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
- (๔) เป็นผู้ถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกเพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือตามกฎหมายอื่น โดยคำสั่งอันถึงที่สุด

(๕) เป็นผู้ถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกเพราะกระทำผิดวินัยจากรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ โดยคำสั่งอันถึงที่สุด

(๖) เป็นผู้ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เพราะมีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๗) เป็นผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้เป็นผู้คนล้มละลายทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

(๘) เป็นผู้ประพฤติตนไม่สมเกียรติหรือนำเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไปใช้ในกรณีไม่สมควร

ทั้งนี้ "คำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก" ตามข้อ ๗ (๒) ของระเบียบ ฯ หมายถึง การรับโทษจำคุกจริง มิใช่การรอการลงโทษ

๔. หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการเสนอเรื่องการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๔.๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี หรือสำนักงานรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการสำหรับข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง

๔.๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ที่ปรึกษาผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการสามัญสภาผู้แทนราษฎร

๔.๓ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการสำหรับสมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภา

๔.๔ หน่วยงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานอิสระตามกฎหมาย เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรหรือหน่วยงาน

๔.๕ กระทรวง กรุงเทพมหานคร ส่วนราชการที่ไม่สังกัดกระทรวง ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา หน่วยงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานอิสระตามกฎหมาย เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการสำหรับ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ตะโตะยุติธรรม ผู้พิพากษาสมทบ พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ในสังกัด

๔.๖ กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการสำหรับข้าราชการการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในกรุงเทพมหานคร

๔.๗ กระทรวงมหาดไทย หรือกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการสำหรับผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานตามกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น

๔.๘ สภากาชาดไทย เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการสำหรับเจ้าหน้าที่สภากาชาดไทย

๔.๙ กรณีที่ต้องขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตถอดยศทหาร หรือตำรวจตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้กระทรวงกลาโหม หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วแต่กรณี เสนอขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตถอดยศพร้อมกับการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เพื่อเป็นการลดพระราชภาวะ

๔.๑๐ กรณีตามข้อ ๔.๑ - ๔.๙ หมายความว่ารวมถึงผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งหรือผู้ที่รับบำเหน็จบำนาญจากองค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ และผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในฐานะคู่สมรสของผู้ดำรงตำแหน่งด้วย

๔.๑๑ กรณีเป็นผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในหลายสถานะให้หน่วยงานตามข้อ ๔.๑ - ๔.๙ ที่เป็นต้นสังกัดสุดท้ายหรือที่เสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นใดชั้นหนึ่งซึ่งพบเหตุแห่งการเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการ

๔.๑๒ กรณีเป็นผู้ไม่มีสถานะตามข้อ ๔.๑ - ๔.๙ ให้หน่วยงานที่เสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการ

๕. ขั้นตอนการดำเนินการของหน่วยงานตามข้อ ๔

๕.๑ ตรวจสอบให้ชัดเจนว่าเป็นกรณีที่เข้าเงื่อนไขเหตุแห่งการเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๗ ทั้งนี้ ต้องเป็นกรณีถึงที่สุดแล้ว

๕.๒ ตรวจสอบประวัติการได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์และประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๕.๓ รวบรวมเอกสารหลักฐานและประวัติการได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของผู้นั้นทุกชั้นตรา ส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๖. การดำเนินการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เมื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีรับเรื่องจากหน่วยงานตามข้อ ๔ แล้วดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ ตรวจสอบว่าเป็นกรณีที่เข้าหลักเกณฑ์ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๗

๖.๒ ตรวจสอบเอกสารหลักฐานและประวัติการได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของผู้ถูกเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จากทะเบียนฐานันดรของสำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และอาจตรวจสอบเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

๖.๓ จัดทำบันทึกกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบ โดยเสนอชั้นตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่สมควรขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนทุกชั้นตรายกเว้นเหรียญรัตนาภรณ์ และเหรียญราชรุจิ (ถ้าได้รับพระราชทาน)

๖.๔ เมื่อนายกรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะส่งเรื่องไปยังสำนักราชเลขาธิการ เพื่อนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๖.๕ หากทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และสำนักราชเลขาธิการแจ้งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะจัดทำประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอนายกรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษา และแจ้งให้หน่วยงานที่เสนอเรื่องทราบและดำเนินการเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่อไป

๗. การดำเนินการภายหลังจากทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ

๗.๑ เมื่อหน่วยงานที่เสนอเรื่องขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้รับแจ้งเรื่องทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ จากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์จากผู้ที่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ผู้รับมรดก หรือทายาท แล้วแต่กรณี โดยทันที ทั้งนี้ โดยมีหนังสือแจ้งอย่างเป็นทางการ ดังนี้

(๑) กรณีส่งหนังสือโดยเจ้าหน้าที่ ให้ส่งโดยตรงกับผู้ที่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ผู้รับมรดก หรือทายาท แล้วแต่กรณี เป็นลำดับแรก หากไม่สามารถส่งได้ ให้ผู้ที่รับแทนลงลายมือชื่อและระบุชื่อพร้อมทั้งตำแหน่ง หรือความเกี่ยวข้องกับผู้ที่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ไว้ให้ชัดเจน

(๒) กรณีส่งหนังสือทางไปรษณีย์ ให้ลงทะเบียนและส่งถึงผู้ที่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ผู้รับมรดก หรือทายาท แล้วแต่กรณี

๗.๒ หากผู้ที่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ผู้รับมรดก หรือทายาท ไม่ส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในระยะเวลาอันควร (ไม่เกิน ๓๐ วัน โดยพิจารณาตามถิ่นที่อยู่ และความสะดวกในการเดินทาง) ให้ติดตามทวงถามและรายงานผลให้สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีทราบทุก ๓ เดือน จนกว่าบุคคลดังกล่าวจะได้ส่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืน

๗.๓ กรณีผู้ที่ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ผู้รับมรดก หรือทายาท แจ้งว่าเครื่องราชอิสริยาภรณ์สูญหายหรือไม่สามารถส่งคืนได้ด้วยประการใดๆ ให้บุคคล ดังกล่าวชดใช้ราคาแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามราคาที่สำนักนายกรัฐมนตรีประกาศ กำหนด

๗.๔ เมื่อได้รับคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือเงินชดใช้ราคาแทน เครื่องราชอิสริยาภรณ์แล้ว ให้หน่วยงานที่เสนอขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืน เครื่องราชอิสริยาภรณ์นำส่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป
